

ŽEMAITIJA

nepartinis darbo žmonių laikraštis.

Išeina sekmadieniais ir ketvirtadieniais.

Prenumeratos kaina vienam mėnesiui:
Raseinių miesto emėjams — 1 rb. 80 k.
Visiems kitiems — 2 rb.

REDAKCIJOS ADRESAS:
Raseiniai, Šilavos gatvė № 3

Skelbimų kaina:
Petito eilutei arba jos vietai ant pirmo puslapio — 75 k.
ant anro — 50 k.

№ 42

Raseiniai, Sekmadienis, 1919 m. Liepos m. 27 d.

Metai I

Visiems pasakykit,

kad nuo liepos 15 d. Banke ir visose Valstybės įždinėse galima pirkti

LIETUVOS VALSTYBĖS

VIDAUS PASKOLOS BONUS,

po 100, 250, 500, 1.000, 5.000, ir 10.000 markių.

Lietuvos Piliečiai! Visi, kaip vienas be skirtumų tautos ar tikybės pirkite šiuos bonus. Lietuvos Vastybė prižada už metų, o kam reikės ir už pusės metų, gražinti kiekvienam visus pinigus ir dar tuoj dabar ant skolinamųjų pinigų primokėti 4¹/₂ nuošimčių iš anksto.

Už bonų vertybę Lietuvos Valstybė atsako visu savo turtu ir visomis įeigomis.

Todel visi piliečiai atlikite savo pareigas. Parodykite, kad jums savo tėvų žemės laisvė yra brangesnė už viską.

Publicistika apie priešus. *)

„Nepriklausomoji Lietuva“ № 49 tokiu straipsniu atsiliepia labai gyvu mums kauniečiams klausimu apie tariamųjų „bolševikų“ baudimą ir apie kai kuriuos, turėjusius vietą Kaune — sąryšy su tuo baudimu atsitikimus. Straipsny daug pasakoma taip, kaip ir mes čia manome. Del įdomumo paduodame jį ištiesai juo labiau, kad straipsnio autorius yra kunigas.

«Saul. Red. prierasas»

«Lietuvos Ūkininkas» Nr. 17 pranešė: „Laisvės“ Redaktorius V. Bičiūnas, sutikęs juos (V. Poželą ir V. Bielskį) begrižtant iš komendantūros, pasišaukė policijos ir areštavo.“

Bičiūnas — redaktorius — šaukia policiją — areštuoja piliečius — kurių Lietuvos valdžia neareštavo...

Ar tai iš Zulūsų papročių ar iš Kaunų? Tariaus būsiant iš Zulūsų. Bet „Laisvės“ Nr. 67 Titnagas stebisi: „L. Ūkininkas“ piktinasi tuo, kad gatvėje «Laisvės» Redaktorius, pildydamas savo pilietinės pareigas, liepė „suimti piktadarius“. Na, tai bus iš Kauno. Nuo kurių gi bet laikų ant «redaktorių» tapo užkrautos pilietinės pareigos suiminėti piliečius, su kuriais pati valdžia kitaip elgiasi? Ir ar Bičiūnas nešiojasi savo kišenėje tam tikrą ženklą, kurį parodžius, policistas

*) Ši straipsnį perspausdiname iš „Saulėtekio“ su jo redakcijos prierasu.

turi klausyti? Jei turi, tai jam vieta slaptosios policijos raštinėje, ne redakcijoje. Jeigu neturi, tai kaip jo paklausė policistas? Ar Kaune užtenka bakstelėti pirštu į bet ką ir uzi-uzi, išpiudyti? Jei taip, tai aš, kad ir turėdamas ministerių leidimą apitankyti Kauną, neesmi tikras, kad Bičiūnas ar kas kitas „krikščionis“ iš Dievo ar tėvynės meilės nepaverš man laisvės?

Daugiau Titnagas, pateisindamas Bičiūną ir save, piliečius Poželą ir Bielskį užšispyrė padaryti piktadariais, t. y. komunistais, nors prieš tai ir juodu pačiuo viešai yra protestavę ir visas Vilnius, be skirtumo tautų, tai gerai žinojo, jog juodu ne komunistų partijos narių. Taip dalykams stovint, klausiu, ar teisiškai leistina yra Titnagams viešai vadinti juos „mūsų tautos žmogždžiais kurie tautos sūnų kraują susitėpė rankas, tarnaudami Kapsukui ir Maksvaj“? nepripažinti jiedviem garbės žodžio, lyginti juodu su «smaugėjais-plėšikais,» vadintų «kaltaisiais tautos Barabais», nes, girdi, del jų «kėnčia ir dar gali nukęsti visa Lietuva»?

Jei bet koks tarnavimas maksimalistams sukruvina rankas, tai visa dabartinioji Maksva — kruvina, nes griežtai visi tarnauja sovietuose; kitaip badų išmirtų. Tai ir tie šimtai lietuvių, kuriuos dabartinioji Lietuvos valdžia prisitraukė į bendradarbius, yra kruvini, nes visi yra tarnavę ir tai pasisakė. Dirbau ir aš Švietimo Komisariate ir V. Poželos vadyboje vertėju, ir nesijaučiu susikruvinęs. V. Požela ir V. Bielskis nieko bendro

neturėjo su maksimalistų karo dalykais: vienas valdė civiliuosius dalykus, antras — ūkio. Nei juodu Maksvą į Lietuvą vedė: ta atsakomybė krenta ant V. Mickevičiaus — Kapsuko, Aleksos - Angarečio, Rasiko, Liutkevičiaus, o gal, ir tai tikriau, nei ne ant jų, tik ant viso komunizmo, priversto kovoti su antanta ir tuo tikslu pereiti per Lietuvą. Gal tik karas ir tuos atvilko su savimi. O kaip Poželos ir Bielskio, tai nė neatvilko: juodu daug veliau buvo „atkviesti“ Lietuvos pavaldyti; ir jiedviem valdant, niekam plaukas nuo galvos nenukrito, ne tik kraūjas neprasiliejo. Kad ne jiedu ir jiedviem panašus lietuviai, būtų bolševikai ir Lietuvoje pridarę tokių pat jeibių, kokių jie yra pridarę kitur. Dabar Lietuva tekentė nuo karo ir nuo ištvirkėlių kariuomenės, kurių pilna bet kurioje kariuomenėje, neskiriant nei Lietuvos kariuomenės.

„Vykime lauk visus tuos, kurie tautos žmogžupžiais tapo ir pliekime be pasigailėjimo visus jų „eidmainius“. Baigia Titnagas „Laisvės“, vardu. Ir aš pritariu: pliekime juos; tik... kai bus tai konstatuota ne Bičiūnų ir Titnagų, visa laika stovėjusių ištolo, tik teismo keliu. Tegu Tardymo Komisija tad ištiria Poželos ir Bielskio bylas, pasišaukdama tiesioginių liudytojų. Jų nestigs dabar pačiame Kaune. Jų stigtų, atvažiuosime iš Vilniaus. Jų tarpe „Laisvė“ išvys tokius asmenis, prieš kuriuos turės nusilenkti net jų „krikščioniškumas“. Ištiria ir viešai juodu nubaudžia ar viešai pasako: Poželos rankos šyaresnės už daugelio kitų, kurie tarias „lietuviškuoju miulu“ gali nuo visa ko nusivalyti.

Kad P. ir B. socialistai, tai dar neduoda „krikščioniškai“ ir „demokratiškai“ «Laisvėi» teisės šaukti, kad juos kalintų, nes tuo keliu eidama, kaip tik ji pati tampa — bolševikė. Be to, tai labai pavojingas kelias: šiandien krikščionys kiša į kalėjimus socialistus, rytoj socialistai, igiję galios, turėtų teisės kišti į kalejimą krikščionis. Šiais laikais tokios barbarybės politikos kovoje nebeprivalo būti. Ir aš socialistui pasakyčiau: esi laukinis, kaip dabar tai pasakau Titnagai ir Bičiūnui: esata laukiniu, ir jūs, ne kas kitas, vedata tautą į protesto «bolševizmą», nes kam gi doram nepaspurtins širdis, kai taip daroma vardan „krikščionybės“ ir valstybiškumo? To valstybiškumo, kuri „Laisvė“ pati nuolat eda, esdama susidariusią valdžią ir siekdama vėl tokios anarchijos, kurios buvo per ministerių krizį.

Ne tokių būdu atverčiama nusistačiusieji prieš religija, tikroji krikščionybė pasižymi tokiomis veiksmo privalumais, kurių ne padųjų nesimato Titnago, Bičiūno ir jiems panašių darbuose.

Aš taip pat turiu teisę vadintis krikščioniu; net esu kunigas; bet mano visa esmė persiverčia, kai tokie inkvizitoriai mėgina krikščionybę globoti. Ką besakyti — apie demokratybę

Ir aš, nors išto stovėdamas, negaliu ne šuktelėti visa savo menka galybe: protestuoju!

Kunigas Juozas Tumas.

Generalinio Štabo pranešimai:

20—21 VII. 1919. m.

Visuose frontuose ramu.

Žymėsnų žvalgų susirėmimų įvyko dešiniame pietų fronto sparne, kur paimta belaisvių ir karo grobis.

Iš viso paskutinėmis dienomis sugauta 18 belaisvių.

22. VII. 1919. m.

Rusų frontas.

Bendra fronto padėtis nepakitėjo. Darbuojasi žvalgai.

Kairiame pietų fronto sparne įvyko rimtesnių žvalgų susirėmimų. Priešininko žvalgyba, netekusi 13 belaisvių, pasitraukė.

Karininkas VEJYKIS.

Lenkų frontas.

Paskutinėmis dienomis lenkai pradėjo nuolat antpuldinėti mūsų sargybos liniją. Žymesnių susirėmimų įvyko Merkinės—Alovės, Kasperiškių, Jezno, Pakrovos ir Avantos srityse.

Visose vietose lenkai atremti.

Jezno miestelio apylinkėj pestininkų mūšy dalyvavo ir artilerija.

Avantos kovose lenkai neteko 24 belaisvių.

Iš Lietuvos

KAUNAS Išėjus iš Kauno vokiečiams, žymiai sumažėjo visokių nusikaltimų skaičius ir visose Kauno m. milicijos nuovadose dabar ramu.

— Š. m. liepos 18 d. Pakalnės g-vėje pasikorė studentas Kazlauskas.

Priežasties nežinoma.

— Š. m. liepos 11 d. Vyriausybės įsakymu Kauno m. milicija uždarė visus paleistuvybės namus.

Lietuvoje prostitucija bus smarkiai baudžiama.

Politikos žinios.

LENKAI TIKRAI SUSITARĖ SU MAKSYOS BOLŠEVIKAIS.

151 „Libauische Zeitung“ Nr. rašo, kad Moskovskija Izvestija pranešimų, tarp Lenkų ir tarybų Rusų padaryta sutartis. Lenkai nebekabins daugiau bolševikų, bet kovos prieš ukrainėčius ir lietuvius.

Lenkai drapstydami purvais „Kauno“ (Lietuvos) valdžią už vokiečių „išsikibimą“ ir net derybas su Kolčako atstovais, patys tuo tarpu, prisidengę broliškumo ir demokratingumo kauke, ramia sąžinia daro sutarčių su Leninu ir Trockiū ir judo šikšmai pasiryžę pulti lietuvius iš pasalų. Matyt, jie ištikinę šiuo būdu gerusiai įvykinsią santarvės jiems skirtą uždavinį kovoti prieš bolševizmą. Tikri judošiai („Žem.“ Red.)

CLEMENCEAU UŽ LIETUVĄ

«Prusų Lietuvių Balso» 77 Nr. liepos 17 d. rašo, kad gauta iš Berlyno tokia žinia:

Clemenceau gavo telegramą, kad lenkų kariuomenė veržasi į Lietuvą. Maršui Foch'ui tuojau išakė telegrafuoti lenkams, kad jie liautės veržiasi tolyn, kadangi tai priešinga taikos konferencijos siekimams.

LENKAI TURI TRAUKTI UŽ DEMARKACIJOS LINIJOS

Iš Paryžius Lietuvos Taikos delegacija praneša, kad Fochas lenkų valdžiai išakęs atitraukti lenkų kariuomenę iš Lietuvos pietus už demarkacijos linijos. L. S.B.

Laiškas bobutei.

Nerašiau tau ilgai delto, kad tu mažai kreipdomesi ir neraguoji į mano laiškus, o leisti vežais popierių, kuomet Raseiniuose yra tiktai viena rašomųjų dalykų krautuvė, kame kiekvienas menk-

niekis kainuoja trigubai brangiau, aš, visai bebaigdamas savo pinigus, randu nelabai naudinga.

Paskutiniu laiku atsirado nauji spekulacijos šaltiniai (Turiu omeny butus). Iki šiol žinomieji spekulantai tai yra tik nykštukai palyginus su Raseinių namų savininkais. Mūsų namų savininkai turi drąsos už keturias sienas, kuriomis dieną ir naktį besišvaisto didžiausios blakių ir tarakonų armijos, užsiprašyti tokių kainų, kad nuomotojus iš išgąsčio pagauna ir šaltis ir karštis. Šie eksploatatoriai, naudodamiesi miesto kambarių stoka (pernai išdegė beveik 1/3 miesto) ir žmonių skaičiaus augimu, kanda kaip patys pikčiausieji šunes ir iščiulpia viską iš butų ieškotojų.

Pasakyk, bobute, nejaugi negalima uždėti antsnukių mūsų namų savininkams, kad jie jau ne taip skaudžiai kęstų.

Bekalbant apie namų savininkus su antsnukiais, atsimesiu ir didelį ruda šunį, kuris naktimis saugoja vienos mūsų vaistinės duris.

Kaip tau, bobute, yra žinoma Raseiniuose ir jo apskrityje siaučia dēmėtosis šiltinės, skarlatinos, difterito ir raupų epidemijos.

Jei žmogus apserga dieną tai da vaistai jam prieinami. Jei gi tokia nelaimė ištinka naktį, tai jau galima telegrafuoti į aną pasaulį kad pasitiktų be laiko žuvusį Dievo tarną.

Mūsų vaistinės nepripažįsta skambučių ir, kaip jau minėjau, prie vienas jų, vietoj skambučio, naktimis guli didelis šuo ir savo lojimu žadina iš miego kaip dežuruotoją, taip ir kaimynus.

Vienas tik nepatogumas tame, kad atėjusis vaistų patenka į vaistinę visai nurengtas, nes šuo nepakenčia apsirengusių raseiniečių ir matydamas atsilankant apsirengusį, tuoj puola jį ir jo rūbuose prakanda skylės, o nelaimingas klientas iš baimės ir skausmo bėga gatve, griebdamasis abiem rankom tokios vietos, kad rodos, jog jisai išgėręs gerą silpninančių vaistų dozą ir kaž kur skubinasi.

Kitas vaistininkas, be skambučių, nepripažįsta ir naktinio dežuravimo. Vaistininko butas yra antrame aukšte, ir kad jį pažadinti reikia užlipti viršun. O kol užlipsi, prisibaladosi ir prižadįsi vaistininką — žiūrėk jau ligonis ir lojas istiesė.

Gai būt tu bobute, pakalbėsi su vaistininkais, kad jie įsitaisytų skambučius, įvestų dežuravimus ir pašalintų nuo vaistinės kenksmingą šunies elementą.

Daugiau naujienų Raseiniuose nėra, jei neskaityti sanitarijos klausimo. Jau galutinai pripažinta, kad sanitarinės komisijos liga kasdien sunkėja ir dėliai to jos globėju paskirta karinė valdžia, žiūrinti į švarumą nemažu prityrimu ir žinojimu. Karinei valdžiai išleidus įsakymą, kad gatvės ir kiemai būtų švariai užlaikomi, sujudo ne tik namų savininkai ir kiemsargiai, bet ir jų žmonos ir dukters. Liepos 16 d. buvo mūsų namų savininkų dukterims pirmas griovių valytojų vardo kvotimas. Vargšės, kaip jos susitėpė savo baltus batelius.

Bet delto nors vieną kartą per visą Raseinių gyvavimo laiką mieste buvo švaru.

Gaila, bobute, kad valdžia neišleido įsakymo nušvaryti visus Raseinių gyventojus.

Pranešk man, bobutė kodel tamė įsa-

kyme nepaliesta Senatorių g-vė, ypač № 3 To namo antrojo aukšto gyventojai lieja nešvarumus tiesiog iš viršaus ir praeinantį, pirma negu eiti pro tą namą, privalo sukalbėti maldą «Gelbėk mane Viešpatie!» Kitaip jisai patenka po tokiu dvokiančiu lytum ir įtariamos rūšies kruša, kad paskui jokie kvėpalai negali pagelbėti.

Kreipkis į tuos gyventojus jau be įsakymo, o prašymu, kad jie nepiltų pamazgų praeviams ant galvų.

Pradėjus kalbėti apie pamazgas, atsimesiu ir tekantį per mūsų miestą upelį, iš kurio, aš pats mačiau, žmonės semia vandenį gerti. Tasai upelis prasideda iš dvokančio Dominikonų tvenkinio ir įteka į tokią vietą, kuri žemėlapyje nepažymėta.

Reikėtų imtis kurių nors priemonių kad sulaikyti žmones nuo dvokiančio vandens gėrimo, nes kitaip mes nesame laiduoti, kad be šiltinės, skarlatinos ir kitų ligų, neišvėis dar ir cholera.

Dar vienas prašymas.

Prašyk, meldžiamoji, Miesto Valdybą, kad besėdėdinti ten už rašomojo staliuko kasininkė mandagiau elgtųsi su publika, nes ji jau perdaug nemandagi.

Jos žymės: žemiau vidutinio ūkio.

Bučiuoju
tavo Baltrukas.

Redaktorius: Redakcijos Komisija.

„Žemaitijos“

REDAKCIJA

primena tiems gerb. skaitytojams, kurie užsisakė mūsų laikraštį tik vienam mėnesiui, kad jau laikas prisiųsti prenumeratą už šį mėnesį, nes kitokiu būdu gali įvykti pertrauka laikraščio siuntinėjime.

Dantų gydytojas U. ZIVAS iš Kelmės

Nėmakščiū gatvė № 75 (prieš D-ra Mankauską) *Priimama kasdien nuo 9-1 v. d. ir nuo 3-5 v. v.*

Gydymas dantų ir visų burnos dalių, plicmbavimas visokiomis medegomis. Prašalinimas dantų be jokio skausmo (anestozija) IDEJIMAS PADIRBTUJŲ DANTŲ Prie kabineto atskiras technikas.

« PARSIDUODA »

PUSINĖ KULIAMOJI MAŠINA KREIPTIES:

Viensėdija Serbentiniai 10 virstų nuo
Šidlavos pakeliui į Šaulėnus.

Muilo dirbtuvė „Flora“ Raseiniuose.

REIKALAUKITE

baltinių skalbimui geresnės rušies ūkio muilą

„ŽEMAITIJA“

parsiduoda visose aptiekos ir kolonialinėse krautuvėse

Dirbtuvės kontora: RASEINIAI, ANČAKJŲ g-vė № 3.

Muilo dirbtuvė „FLORA“ RASEINIUOSE